

NAŠE FAKULTA

21 | 5. ROČNÍK | ČERVEN 2014

21.

INFORMAČNÍ BULLETIN
MASARYKOVA UNIVERZITA
LÉKAŘSKÁ FAKULTA

obsah

NEMOCNICE JIHLAVA ZAHÁJILA UNIKÁTNÍ SPOLUPRÁCI S LÉKAŘSKOU FAKULTOU	3
DIES ACADEMICUS 2014	4
CENA ZA VĚDECKOU LITERATURU: MOLEKULÁRNÍ HEMATOLOGIE	6
NOVÉ DIAGNOSTICKÉ SOUPRAVY PRO STANOVENÍ CHRONICKÉ LYMFOCYTÁRNÍ LEUKÉMIE	7
VE ZDRAVÉM BRNĚ ZDRAVÝ ZUB	9
58. ROČNÍK STUDENTSKÉ VĚDECKÉ KONFERENCE NA LF MU	10
KURZ URGENTNÍ MEDICÍNY 2014 - ŠKOLA HROU	12
SVĚT LÉČIVÝCH ROSTLIN PRO LAIKY I ODBORNÍKY - BOTANICKÁ ZAHRADA LF MU SE OTEVŘELA VEŘEJNOSTI	14
VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY STUDENTŮ LF MU	16
EVROPSKÉ DNY KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU 2014 PŘEROD ČESKÉHO SCREENINGOVÉHO PROGRAMU A DŮLEŽITÁ ROLE PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ	18
ZAHRANIČNÍ MEDICI OPĚT SOUTĚŽILI V ČEŠTINĚ NA KARLOVĚ UNIVERZITĚ	21
ROZHOVOR S PHARMDR. JANOU KUČEROVOU, PH.D.	23
KONFERENCE VARŠAVA 2014	25
PROŠLI VĚDECKOU RADOU	27

Vážení a milí členové akademické obce, vážení členové našeho periodika, rozsah tohoto bulletinu hovoří sám za sebe, děje se toho stále hodně. Proto bych si nyní v prázdninovém čase dovolil být velmi stručný. Vedení Lékařské fakulty MU děkuje všem za odvedenou práci v minulém školním roce. Dobře si odpočiňte, načerpejte síly a těšíme se opět nashledanou na začátku školního roku 2014/2015.

Váš Jiří Mayer

NEMOCNICE JIHLAVA ZAHÁJILA UNIKÁTNÍ SPOLUPRÁCI S LÉKAŘSKOU FAKULTOU

• **Děkan LF MU a ředitel Nemocnice Jihlava po podpisu Smlouvy o spolupráci**

Pacienti jihlavské nemocnice se od příštího školního roku začnou v ambulancích setkávat se studenty Masarykovy univerzity. Jedinečné spojení smlouvou dává najevo, že studenti získají praxi ve zařízení, kterému Masarykova univerzita důvěřuje.

Děkan LF MU uvedl: „Proměny fakulty, související se změnami ve školství a zdravotnictví, činí svým rozsahem a závažností zásadní strategické téma i pro rozvoj Lékařské fakulty v Brně.“

Spolupráce bude realizována v oblasti zabezpečení prázdninových praxí studentů Všeobecného lékařství a studentů připravujících se se na výkon nelékařských zdravotnických povolání i v oblasti předpromočních praxí. Spolupráce bude rozvinuta i při akreditaci studijních programů postgraduálního a specializačního vzdělávání. Témata disertačních prací budou posléze vypisována s přihlédnutím k potencionálnímu zájmu zaměstnanců Nemocnice. Ta může používat označení „afiliována“ nemocnice LF MU.

Každý školní rok by mělo mít v Jihlavě praxi zhruba dvacet studentů 6. ročníku Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně. V nemocnici se jim budou věnovat lékaři interních a chirurgic-

kých oborů: „Zpětná vazba pro nás bude, že zjistíme, které předměty jsou pro studenty užitečné a kde by bylo potřeba látku doplnit, nebo naopak vypustit tak, aby se jim hodily nabyté znalosti po dokončení studia v praxi,“ vysvětluje děkan Lékařské fakulty Masarykovy univerzity Jiří Mayer.

Spolupráci si pochvaluje také ředitel jihlavské nemocnice Lukáš Velev: „Jsem moc rád, že se vše podařilo. Jedná se o jedinečnou věc, kdy do nás Masarykova univerzita vkládá důvěru a toho si velice vážím,“ říká s tím, že se těší na podzim, kdy do Jihlavy přijdou první studenti. Předpokladem je, že by praxi měli v jihlavské nemocnici mladí lidé především z Vysočiny. Ti by zde také, pokud by se jim v zařízení zalíbilo, mohli zůstat pracovat. „V Česku je nedostatek lékařů a velká část z nich odchází po studiích do zahraničí. Díky praxím můžeme studentům ukázat zázemí naší nemocnice, takže je určitě větší pravděpodobnost, že se jim u nás zalíbí a chtěli by tady zůstat pracovat,“ vysvětluje Lukáš Velev.

Proděkan Štěrba zdůrazňuje, že: „Výběr studentů, kteří absolvují předpromoční praxi je v kompetenci Lékařské fakulty MU, a ta přednostně nabídne možnost předpromoční praxe studentům s registrovaným pobytem v okruhu do 50 km od Nemocnice Jihlava“.

V jihlavské nemocnici pracuje 1300 zaměstnanců. Studentům může nabídnout praxi jediné infekční JIP v Kraji Vysočina. Pracoviště patří do sítě Komplexních onkologických, Iktových, Kardiovaskulárních center a Intermediárních center perinatální péče. Nemocnice je také ve spolupráci s Vysokou školou polytechnickou v Jihlavě výukovým pracovištěm Katedry zdravotnických studií pro bakalářské studijní programy porodní asistentka a všeobecná sestra. ?

DIES ACADEMICUS 2014

Na letošním Dies Academicus převzali ocenění i vědecké kapacity a nejlepší doktorští a magisterští studenti. Významné absolventy Masarykovy univerzity (MU) ocenil rektor Mikuláš Bek zlatou medailí u příležitosti 95. výročí založení univerzity.

Rektor ve svém projevu zhodnotil, jak univerzita dokázala využít evropské fondy, a jak to v budoucnu ovlivní její rozvoj. Bek připomněl, že: „V tomto rozpočtovém období je Masarykova univerzita v České

republice čtvrtým největším příjemcem dotací z evropských strukturálních fondů.“

Zlatou medaili určenou významným absolventům získal například někdejší rektor a současný prorektor Janáčkovy akademie múzických umění **Václav Cejpek** nebo předsedkyně Nejvyššího soudu **Iva Brožová**. Medaili obdržela i několikanásobná vítězka mistrovství ČR ve skoku vysokém a trojskoku a čtyřnásobná účastnice olympijských her

Šárka Kašpárková. Mezi dalšími oceněnými byly české i mezinárodní kapacity pro ekonomiku, neurologii a další obory.

Za lékařskou fakultu byli oceněni **Jaromír Gumulec** a **Karla Plevová**. Gumulec obdržel *Cenu rektora pro vynikající studenty doktorských studijních programů*. Věnuje se patologické fyziologii, dosáhl řady vynikajících výsledků v oblasti nádorového onemocnění prostaty a molekulárních mechanismů zinečnatých iontů. Je podepsán jako autor nebo spoluautor pod 78 příspěvků, jeho kumulativní IF je 79,5. Karla Plevová získala *Cenu za vynikající dizertační práci*.

Její výzkum je zaměřen na chronickou lymfocytární leukémii, což se odrazilo i v tématu její dizertační práce: Analýza genomu lymfoproliferativních onemocnění. Za výzkum byla oceněna i cenou Abstract Achievement Award (americká hematologická společnost).

Slavnostní den uzavřel tradiční koncert, na kterém se představil Brněnský rozhlasový orchestr lidových nástrojů (BROLN). Orchester interpretuje lidové písně a lidovou instrumentální hudbu na profesionální úrovni. Koncert se konal v Barokním sále Místodržitelského paláce v Brně. [?](#)

• Ocenění laureáti MU

CENA ZA VĚDECKOU LITERATURU: MOLEKULÁRNÍ HEMATOLOGIE

Rozsáhlému kolektivu autorů vedenému týmem Pospíšilová, Dvořáková, Mayer byla udělena literární cena Josefa Hlávky, a to v kategorii Cena za vědeckou literaturu – oblast lékařských věd.

Jedná se o knihu **Molekulární hematologie**.

Hematologie stojí v mnoha ohledech v popředí vývoje moderní medicíny. Jedná se o náročný obor snoubící kliniku a laboratorní analýzy v jeden celek.

„Na myšlenku napsat takovou knihu jsem přišel někdy již asi před sedmi osmi lety. Inspirovala mě hlavně jedna britská kniha s touto tematikou, ale musím neskromně říct, že jsem si myslel, že by naše kniha mohla být ještě lepší a mohla by obsahovat některé další informace, které mi v této britské knize chyběly (Provan, Gribben: Molecular Haematology). Spoustu věcí o této knize jsem napsal do předmluvy (viz jedna z příloh). Je to téma velmi nejednoduché a komplexní, nicméně nadmíru potřebné. Nové poznatky se rodí téměř jako erupce sopky; celá tato oblast přímo klokotá. Hematologie byla v řadě případů zcela a naprosto první v některých fundamentálních záležitostech, které se potom diagnosticky nebo terapeuticky rozšířily do dalších oblastí medicíny. Pro studenty, mladé, ale i starší lékaře není jednoduché se v problematice orientovat, pokud ji dennodenně nesledují z desítek kvalitních zahraničních časopisů,“ zdůrazňuje Jiří Mayer.

Publikace nezmiňuje podrobněji klinické a terapeutické aspekty hematologických nemocí. Zaměřuje se na molekulární patogenezi, jsou zde zmíněny principy léčby z molekulárního hlediska.

Kniha je rozdělena do čtyř oddílů:

1. Obecné základy molekulární biologie buňky,
2. Některé nové molekulárně-biologické metody, s jejichž výsledky je možné setkat se v praxi,
3. Molekulární patogeneze nejčastějších hematologických malignit,
4. Závažné nemaligní choroby.

„Pro ty, které to baví, je to něco jako adrenalinový sport. Já se ale domnívám, že napsání dobré učebnice, která pomůže zdravotnickým pracovníkům se v problematice lépe orientovat, a nepřímo tak pomůže nemocným, je potřebné,“ dodává MUDr. Mayer.

Motivací bylo prohloubit a sjednotit znalosti pro české zdravotnické pracovníky v České republice. Souvisí to i s informacemi, které lékaři obdrží během zkoušení při atestacích. Publikace by mohla být využita i při habilitaci jako významná pedagogická publikace.

Cena byla předána v pondělí 16. 6. na zámku v Lužanech u Plzně. ?

NOVÉ DIAGNOSTICKÉ SOUPRAVY PRO STANOVENÍ CHRONICKÉ LYMFOCYTÁRNÍ LEUKÉMIE

**Tisková zpráva k završení spolupráce ve vývoji nových diagnostických souprav
pro stanovení prognózy chronické lymfocytární leukémie.
Tisková konference se uskutečnila 6. června v Univerzitním kampusu v Bohunicích.**

• Ze zahájení tiskové konference na LF MU

Na konferenci byly prezentovány výsledky dlouhodobé spolupráce biotechnologické společnosti GENERI BIOTECH a vědeckého týmu Lékařské fakulty Masarykovy univerzity (MU), který před třemi lety patentoval nový způsob stanovení prognózy chronické lymfocytární leukémie. Práva k užívání patentu tehdy zakoupila společnost GENERI BIOTECH, která díky tomuto patentu nyní přináší na trh nové diagnostické soupravy.

Informace poskytli:

- prof. RNDr. Šárka Pospíšilová, Ph.D., Interní hematologická a onkologická klinika LF MU a Výzkumná skupina Lékařská genomika CEITEC MU;
- Mgr. Martina Lengerová, Ph.D., Interní hematologická a onkologická klinika LF MU a Výzkumná skupina Lékařská genomika CEITEC MU;
- prof. MUDr. Michael Doubek, Ph.D., Interní hematologická a onkologická klinika LF MU a Výzkumná skupina Lékařská genomika CEITEC MU;
- PharmDr. Radovan Haluza, Ph.D., ředitel a jednatel společnosti GENERI BIOTECH;
- PharmDr. Antonín Libra, Ph.D., zástupce ředitele pro výrobu a výzkum a vývoj GENERI BIOTECH;
- RNDr. Eva Janouškovcová, Ph.D., LL.M., ředitelka Centra pro transfer technologií MU.

Hned dva patenty z Lékařské fakulty Masarykovy univerzity (MU) našly uplatnění v praxi v podobě nových testovacích sad. První z nich umožní lékařům dříve a přesněji stanovit prognózu chronické lymfocytární leukémie. Druhá včas odhalit plicní onemocnění způsobené spóry plísní z rodu *Aspergillus*, se kterými si zdravý organismus snadno poradí, avšak u pacientů s oslabenou imunitou, například po léč-

• V diskusní části konference vystoupili (zleva doprava) prof. M. Doubek, dr. M. Lengerová, prof. Š. Pospíšilová a další

bě leukémie, mívá velmi vážné následky. Obě testovací sady zavádí na trh firma GENERI BIOTECH, která před čtyřmi lety koupila práva k užívání patentů od Masarykovy univerzity.

Plicní aspergilóza se projevuje jako běžný zápal plic, ale dochází u ní k velmi rychlému zhoršování stavu pacienta, a pokud není zahájena účinná léčba, často končí smrtí. Diagnostika je obtížná.

„Pro odhalení této nemoci je nutné provést pacientovi výplach plic fyziologickým roztokem a pak čekat i několik dnů až týdnů, zda v tomto vzorku plíseň začne růst. Výsledek kultivace a dalších laboratorních testů mohou navíc ovlivnit léky, které se často preventivně podávají již při podezření na tuto nemoc ještě před potvrzením diagnózy,“ vysvětlila nevýhody tradičních metod diagnostiky Martina Lengerová z Lékařské fakulty MU.

Vědci se proto rozhodli navrhnout postup, při kterém by v roztoku získaném výplachem plic nehledali samotnou plíseň, ale pouze její DNA. „Námi navrženou metodou jsme schopni odhalit přítomnost DNA čtyř nejčastějších původců aspergilózy. Výsledek můžeme získat již během několika hodin po odběru a tím významně zrychlit a zpřesnit stanovení diagnózy,“ popsala Lengerová podstatu patentu.

„Infekce způsobené houbovými organismy jsou velmi aktuálním tématem a průkaz DNA díky své přesnosti, citlivosti a rychlosti umožňuje rychleji a bezpečněji postupovat v terapii,“ uvedl Antonín Libra, zástupce ředitele pro výzkum a vývoj společnosti GENERI BIOTECH.

„Do praxe se zavádí nová testovací sada na stanovení prognózy chronické lymfocytární leukémie za pomoci molekulárně-genetické analýzy specifických genů v biologickém vzorku pacienta, nejčastěji se stanovení provádí z periferní krve. Díky této metodě budou lékaři v konkrétních případech schopni určit závažnost nádorového onemocnění a vybrat správnou léčbu,“ zdůrazňuje Michael Doubek.

I tato sada vznikla s využitím objevu, který také patentoval vědecký tým odborníků a lékařů z Centra molekulární biologie a genové terapie Interní hematologické a onkologické kliniky Fakultní nemocnice Brno a Lékařské fakulty MU.

Diagnostické sady již prošly ověřovacími studiemi a získaly registraci od ministerstva zdravotnictví. Po prvním oslovení již o jejich využití projevila zájem řada fakulturních a krajských nemocnic i specializovaných onkologických center. ?

VE ZDRAVÉM BRNĚ ZDRAVÝ ZUB

Martin Wzatek, 1. ročník LF MU

• Tým akčních studentů Stomatologie na Nám. Svobody

Tak jako každý rok, i letos jsme se sešli na náměstí Svobody my, studenti zubního lékařství, převážně pak nadšení prváci doplnění o některé starší kolegy, abychom kolemjdoucí zájemce instruovali o správné ústní hygieně a popřeli všemožné mýty a fámy s ní související.

Začalo se hned ráno. Již od devíti hodin se kolem stanu Masarykovy univerzity začali scházet první zvědaví lidé, kterých jsme se následně „chopili“ a instruovali je o správném způsobu kvalitního čištění zubů. Demonstrovali jsme i díky různým pomůckám, jako byly modely zubů horní a dolní čelisti, zubní nitě, detektory plaku a především kartáčky (klasické, mezizubní a jednosvazkové). Ti nejzapálenější pak byli instruováni i přímo a jimi použité kartáčky si jako část motivace mohli odnést s sebou domů.

V průběhu dne nás nezastavil ani déšť, který se objevil už dopoledne a víceméně pokračoval až do závěru akce. Vybaveni deštníky jsme i přes tento fakt ve své aktivitě pokračovali a pilně školili další a další kolemjdoucí. Čas tak uběhl nečekaně rychle, ani jsme se nenadáli a už jsme se museli začít pomalu balit.

Projekt ve zdravém Brně zdravý zub tak uvedl většinu z nás do prvního kontaktu s budoucími pacienty a umožnil nám zdokonalit se v komunikačních schopnostech. Jak si správně čistit zuby se v průběhu dne dozvědělo široké spektrum Brňáků, od maminek s kočárky, přes starší lidi až po mladé slečny a školky s dětmi. Ani nepříliš vydařené počasí nám nezkazilo dojem z této skvělé akce, která má jistě v Brně své místo a my tak již nyní vyhlížíme další ročník, abychom pokračovali v boji za správnou ústní hygienou s krásným úsměvem! 🦷

---

58. ROČNÍK STUDENTSKÉ VĚDECKÉ KONFERENCE NA LF MU

Lékařská fakulta Masarykovy univerzity výrazně podporuje vědeckovýzkumnou činnost svých teoretických, preklinických a klinických pracovišť. Svědčí o tom mimo jiné i Studentská vědecká konference, která letos oslavila svůj 58. ročník.

Ve středu 21. května, kdy se celá tato akce konala, proběhlo v 8.00 v A22 slavnostní zahájení, kterého se ujal prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc., děkan LF MU. Poté byl program rozdělen do 6 sekcí, podle svého odborného zaměření. Celá konference se odehrávala kromě auly rovněž v celém pavilonu A11.

V teoretické a preklinické sekci bylo prezentováno 17 prací, sekce chirurgických oborů byla zastoupena 7 studii, interní obory 8. Stomatologickou sekci reprezentovaly 4 práce, doktorandskou 6 a sekce nelékařských oborů se zúčastnilo 10 vědeckých prací.

Své kolegy přišlo podpořit asi dalších 100 jejich spolužáků, kolegů a školitelů. Studentská vědecká konference nabývá na své popularitě, a to hlavně díky nadšení studentů a kvalitě jejich prezentovaných prací.

V 16.00 ukončil oficiální program 58. SVK doc. RNDr. Eduard Kejnovský, CSc., svou vyzvanou přednáškou na téma „Tajemství genů – Od vzniku života po lidský genom“. Díky skvělému tématu a docentově poutavému stylu přednášení všichni posluchači odcházeli z auly s jedinou myšlenkou – co vlastně dělá člověka opravdovým člověkem?

Po přednášce následovalo vyhlášení vítězů jednotlivých sekcí a předání diplomů za přítomnosti reprezentantů odborných komisí. Poté už byl na řadě všemi vítaný bohatý raut pořádaný Spolkem mediků LF MU, který zabezpečoval po celý den i technickou podporu. ?

- Sborník úspěšných prací vydaný k 58. výročí Studentské vědecké konference

**PŘEHLED LAUREÁTŮ LETOŠNÍ STUDENTSKÉ VĚDECKÉ KONFERENCE,
KTERÝM SRDEČNĚ GRATULUJEME:**

Sekce teoretická a preklinická

1. místo: Jan Novák
2. místo: Daniela Mináriková
3. místo: Lenka Vykoukalová
a Markéta Hamanová

Sekce chirurgických oborů

1. místo: Juraj Abelovský
2. místo: Pavel Rotschein
3. místo: Senad Kolář

Sekce interních oborů

1. místo: Štefan Konečný
2. místo: Eva Pešlová
3. místo: Dana Sochorová

Sekce stomatologická

1. místo: Matej Magura a Pavol Mosný
2. místo: Filip Hromčík
3. místo: Kristýna Šedivá

Sekce nelékařských oborů

1. místo: Hana Adámková
2. místo: Martina Daňková
3. místo: Jitka Zemanová

Sekce doktorandská

1. místo: Zuzana Babinská
2. místo: Veronika Olejníčková
3. místo: Jana Svačinová

- Konference probíhala v příjemné pracovní atmosféře

KURZ URGENTNÍ MEDICÍNY 2014

ŠKOLA HROU

Jana Polášková

• *V zaplněném sále se sedělo i na schodech – zájem je opravdu velký...*

Když medik nastoupí do 1. ročníku na lékařskou fakultu, myslí si, že je „bůh“ nebo přinejmenším doktor. Všichni chodí s nosem nahoru a chvástají se. Málokdo si však uvědomuje, že ruku v ruce přichází i zodpovědnost. Americké filmy jsou mocné a scény, jak náhodný kolemjdoucí lékař zachrání člověka jen s pomocí kancelářské sponky, všichni milují... Hrdinství je sice úžasné, ale o tom to přece není. Jde jen o jednu věc: pomoci člověku, který je v ohrožení života. Jedná se o základní první pomoc, tu, kterou by měl zvládnout každý občan, nejen zdravotník. Naštěstí kolem nás jsou nadšenci, kte-

ří obětují spoustu své energie a volného času a učí, učí s chutí a nadšením, věnují se praktické výuce.

Jaro + Kurz urgentní medicíny (pořádaný internetovým výukovým portálem AKUTNĚ.CZ), se koná díky podpoře a záštitě děkana LF MU prof. MUDr. Jiřího Mayera, CSc., a díky unikátní spolupráci tří anesteziologicko-resuscitačních klinik LF MU se ZZS Kraje Vysočina a ZZS JMK a Spolkem mediků LF MU) = spousta nadšených studentů. To je jednoduchá rovnice, která funguje již několik let. A tak, vždy před registrací, studenti 4., 5. a 6. ročníků rozjždí tzv. „klikačku“, protože míst

• **Je třeba se plně soustředit – jde o minuty**

je málo a zájemců moc. Ale ti, kteří to místo uloví, ví, že vyhráli v loterii, dokonce je to lepší „jackpot“, než přihlásit anatomii v nejtěžším termínu.

Kurz urgentní medicíny je v podstatě „škola hrou“. J. A. Komenský by měl jistě radost, ale jako účastník musím konstatovat, že i hra je někdy pořádná fuška. Dvoudenní záprah je dvou denní záprah, a to nejen pro účastníky, i přednášející se pořádně zapotili. Zkrátka když chcete zachraňovat, tak se taky pořádně nadřete ... Za celým projektem je spousta práce a organizační tým je velký. Garantem celého projektu je dr. Štourač, bez kterého by tento kurz nebyl takovým, jak ho známe.

Sobotní den je plný přednášek, je to vlastně teoretická příprava na neděli, kde Vás čeká praxe, velká spousta praxe. Zdá se jako klidný den, ale i během obědové pauzy můžete zažít opravdové

vzrušení. Mladá řidička na parkovišti před kam-pusem srazí chodce a co vy? Jak se zachováte? Budete si vědět rady? A co takhle obyčejná mdloba v dlouhé řadě ve vydýchaném prostoru nebo epileptický záchvat? Umíte zareagovat správně? Faktor stresu hraje významnou roli a tu nepoznáme, dokud se s něčím takovým nepotkáme tváří v tvář. Ale jak se říká – těžko na cvičišti, lehký na bojišti.

V neděli je třeba zúročit všechny znalosti, které jsme do sebe „nasáli“ v sobotu. Všichni jsou plni očekávání a entuziasmu, protože kde jinde máte k dispozici takové množství nejrůznějších výukových pomůcek, a hlavně skvělých, ochotných a trpělivých mentorů, kteří mají upřímný zájem vás něco naučit?

Když procházíte jednotlivými stanovišti, ne-zřídka slyšíte výkřiky: „Počkej!“, „Masíruj!“, „Kdo zavolá to ARO?“ To jen mladé resuscitační týmy v podobě skupinek studentů zachraňují našeho imaginárního pacienta. Jinde se zase učí účastníci porodit dítě v terénu, správně zavést intraoseální vstup, zajistit dýchací cesty nebo vyprostit zraněného z vozidla. Proběhla také prohlídka sanitního vozu nebo nácvik imobilizačních technik s vybavením, které mají naši vojáci k dispozici při zahraničních misích.

Koordinace, předvídatost a pohotovost – to byla hesla, dle kterých se měli účastníci kurzu řídit. Pomyšnou třesničkou na dortu bylo soutěžní stanoviště, které bylo pro některé trošku oříšek – zaléčení anafylaktického šoku v rámci přednemocniční péče.

A co říci závěrem? Snad jen to, že člověk má právo chybovat, ale když jde o lidský život, za chyby se tvrdě platí. A proto se učme a trénujme situace nanečisto, aby těch chyb bylo v praktickém životě co nejméně.

...sejdeme se 11.–12. 4. 2015 na příštím Kurzu urgentní medicíny...

Poděkování za podporu při organizaci takto studenty vyhledávané akce patří vedoucím pracovníkům pořádajících pracovišť, oběma organizačním garantům MUDr. Daďákovi a MUDr. Dolečkovi a celému organizačnímu týmu, bez kterých by Kurz urgentní medicíny 2014 nebyl tak úspěšným.

SVĚT LÉČIVÝCH ROSTLIN PRO LAIKY I ODBORNÍKY - BOTANICKÁ ZAHRADA LF MU SE OTEVŘELA VEŘEJNOSTI

• Pro návštěvníky je pečlivě připravená výstava plodů, květů i výrobků

Výstavu léčivých rostlin otevřelo ve čtvrtek 19. června Centrum léčivých rostlin, specializovaná botanická zahrada Lékařské fakulty, působící již přes padesát let v Brně na Kraví hoře. Návštěvníkům nabídne nejen přehledku léčivek, ale také toxických, aromatických, kořeninových či dietetických rostlin.

Centrum se zaměřuje na nekomerční pěstování zejména léčivých rostlin pro výzkum, výuku a vzdělávání. „Máme přes 800 druhů a odrůd rostlin. Jsou mezi nimi rostliny vzácné i ohrožené, typické domácí druhy, ale i málo známé léčivky z celého světa.

Sortiment je každoročně rozšiřován o novinky získané v rámci mezinárodní výměny semen,“ uvedla vedoucí centra Gabriela Křemenová. V zahradě návštěvníci uvidí nejen rostliny, které se zpracovávají a používají ve vědě a pro pedagogické účely, ale také zajímavé exempláře, které mají historickou hodnotu, využívají se v tradiční medicíně různých národů nebo jsou perspektivní pro výzkum.

Ze známých léčivých bylin, které se v centru pěstují i v několika odrůdách, lze vidět například měsíček, který má široké použití v medicíně i kosmetickém průmyslu, tymián pomáhající

při léčbě onemocnění dýchacích cest nebo proskurník, který má vysoký obsah slizu a usnadňuje vykašlávání. Mezi málo časté rostliny patří tzv. sibiřský ženšen – eleuterokok ostnitý, strom pěti chutí – klanopraška čínská nebo indický ženšen – vitánie snodárná. Odborníci z oblasti farmakologie oceňují především sbírku čeledi makovitých (Papaveraceae), čítající okolo 70 taxonů. „Laické návštěvníky však obvykle zaujme mandragora, kterou znají z populárních filmů a pohádek. Ve středověku byla opředená mnoha legendami a pověrami, používala se i k léčbě řady nemocí. V současné medicíně se využívá pouze sporadicky. Stejně jako rulík zlomocný je rostlina jedovatá pro obsah tropanových alkaloidů,“ doplnila Křemenová.

Zahrada centra je během výstavy otevřená každý den včetně víkendů a svátků od 9 do 18 hodin. Návštěvníci všech věkových skupin mohou vyzkoušet

své znalosti v kvízu sestaveném z více než 40 vzorků sušených drog a osvěžit se čerstvě připravenými bylinkovými vodami. Přítomní odborní pracovníci zahrady budou poskytovat konzultace o pěstování a sběru léčivých rostlin i o možnostech jejich využití. Pouze během výstavy lze také zakoupit sazenice a výrobky z léčivých rostlin od partnerů výstavy. Vstupné na již 52. ročník akce je tradičně dobrovolné.

Pokud nestihnete návštěvu během výstavy, která trvá do 6. července, můžete zahradu navštívit v rámci její pravidelné otevírací doby ve všední dny od 9 do 15 hodin, každou středu až do konce září do 18 hodin.

Centrum léčivých rostlin se nachází na adrese Údolní 74 v blízkosti bazénu na Kraví hoře. Zahrada je vzdálená asi 150 metrů od konečné zastávky tramvaje číslo 4 na Náměstí míru. [?](#)

VÝZNAMNÉ ÚSPĚCHY STUDENTŮ LF MU

CENA ALBERTA SCHWEITZERA ZA LÉKAŘSTVÍ STUDENTOVI LF MU

• *Doc. Bienertová Vašků se svým úspěšným týmem (třetí zleva)*

Cenu Alberta Schweitzera za lékařství (dříve nazývanou Cena za lékařství) společně udělují Francouzské velvyslanectví a společnost Pierre Fabre Médicament. Jedná se o ocenění za nejlepší výzkumné práce, včetně jejich klinických a epidemiologických aspektů, realizované českými studenty magisterského či doktorského stupně nebo mladými českými lékaři.

Třetí místo v soutěži Cena Alberta Schweitzera letos získal **Ivo Nečesánek**, student 4. ročníku oboru Všeobecné lékařství na Lékařské fakultě MU. Na Lékařskou fakultu Masarykovy univerzity putuje jedna z cen v této soutěži již poněkolkráté. Ocenění je o to významnější, že Ivo Nečesánek obstál jako pregraduální student v tvrdé konkurenci řady postgraduálních studentů.

Ivo Nečesánek získal cenu za svůj projekt „**Disease as a Thermodynamic Function**“ („Nemoc jako

termodynamická funkce“) realizovaný pod vedením školitelky doc. Bienertové Vašků.

V loňském roce cenu získal 3. místo pro LF MU MUDr. Jan Novák, také z výzkumné skupiny doc. Bienertové Vašků.

Ocenění laureátům předal pan profesor Jean-Marie Lehn, nositel Nobelovy ceny za chemii za rok 1987. Výherci obdrželi jednak finanční podporu, jednak dostanou možnost vycestovat na stáž do výzkumné laboratoře ve Francii.

Slavnostní předání Cen Alberta Schweitzera za lékařství za rok 2014 se uskutečnilo dne 19. června 2014 na recepci v Buquouyém paláci, sídle Francouzského velvyslanectví, za přítomnosti Jeho Excelence Jean-Pierra Asvazadouriana, velvyslance Francie v České republice.

ÚSPĚCH STUDENTŮ LF MU NA SVOČ V OSTRAVĚ

• Úspěšní reprezentanti LF MU Kateřina Jedličková a Filip Hromčík

Na konci dubna proběhl v prostorách Lékařské fakulty OU v Ostravě již IV. ročník Studentské vědecké konference, kterého se zúčastnilo více než čtyřicet studentů lékařských a zdravotnických fakult z České republiky.

Konference proběhla pod záštitou děkana LF OU v Ostravě doc. MUDr. Jaroslava Horáčka, CSc. „Naším cílem je podpora šíření výsledků vědeckovýzkumných aktivit studentů, navazování nových kontaktů s vědeckými pracovišti v ČR i zahraničí a popularizace zájmu o vědu mezi mladými lidmi,“ říká.

V rámci jednotlivých odborných sekcí byly hodnoceny příspěvky studentů v oblasti přínosu, od-

borného zaměření a kvality. Na základě výsledků byly v průběhu slavnostního ukončení konference vyhlášeny nejlepší práce, které byly zároveň odměněny v podobě drobných věcných cen a mimořádných stipendií.

Studenti **Filip Hromčík** a studentka **Kateřina Jedličková** z LF MU Brno, obor stomatologie, dosáhli výrazného ocenění.

Filip Hromčík (4. ročník ZL) vystoupil s prací na téma „*Design experimentu hodnotícího léčbu gingiválních recesů resorbovatelnými membránami – klinický pokus na králíkovi*“. Školitelem byl MUDr. Jan Vokurka.

Gratulujeme!

EVROPSKÉ DNY KOLOREKTÁLNÍHO KARCINOMU 2014

PŘEROD ČESKÉHO SCREENINGOVÉHO PROGRAMU A DŮLEŽITÁ ROLE PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ

Jakub Gregor, Lenka Šnajdrová, Ondřej Májek, Ladislav Dušek (IBA MU)

Ve dnech 25. a 26. dubna 2014 se v Brně konal třetí ročník konference *European Colorectal Cancer Days* (ECCD), kterou pořádají Institut biostatistiky a analýz Masarykovy univerzity (IBA MU) a Kancelář poslance Evropského parlamentu Pavla Poce ve spolupráci s United European Gastroenterology (UEG), Asociací evropských lig proti rakovině (ECL) a dalšími partnery. Toto tradiční mezinárodní setkání je především příležitostí k výměně zkušeností a výsledků v oblasti prevence a screeningu rakoviny tlustého střeva a konečníku (kolorektálního karcinomu, CRC) na evropské úrovni.

Kolorektální karcinom představuje závažný problém prakticky ve všech ekonomicky vyspělých zemích, neboť do značné míry souvisí s tzv. „západním“ stylem života. Jen v Evropě je rakovina tlustého střeva a konečníku každoročně diagnostikována u téměř 450 000 lidí a ve stejné době zhruba 200 000 Evropanů na toto zákeřné onemocnění umírá. Léčba pacientů, u kterých byl kolorektální karcinom diagnostikován v pokročilém stadiu, je nesmírně nákladná a výrazně méně úspěšná ve srovnání s těmi pacienty, kteří byli diagnostikováni včas. Rakovina tlustého střeva a konečníku je přitom jedna z mála preventabilních onkologických diagnóz. Proč tedy i nadále představuje tak závažný zdravotní i celospolečenský problém? A jak proti ní můžeme účinněji bojovat?

Nejen na tyto otázky se již třetím rokem pokoušeli nacházet odpovědi i konkrétní řešení zástupci 15 evropských zemí, kteří se koncem dubna sjeli do Brna.

Přítomní experti na screening nádorových onemocnění se shodli na tom, že v rámci Evropy je nezbytná vzájemná spolupráce a koordinace, má-li být dosaženo poklesu úmrtnosti na kolorektální karcinom. Každá ze zúčastněných zemí má poněkud odlišné zkušenosti s kolorektálním screenin- gem, které často vycházejí z kulturních, politických či ekonomických rozdílů mezi jednotlivými zeměmi. Přesto je možné alespoň rámcově navrhnout společné postupy, které si pak každá země bude moci adaptovat podle svých podmínek. Pro EU je ostatně boj s preventabilními nádorovými onemocněními včetně CRC jednou z priorit, o čemž svědčí mj. i písemné prohlášení Evropského parlamentu z roku 2010 a vydání oficiálních guidelines pro zajištění kvality screeningu CRC.

Významným faktorem, který prokazatelně ovlivňuje účast populace na screeningových programech, je existence či neexistence programu adresného zvaní. Česká republika se mezi vyspělé evropské země, ve kterých tyto programy fungují, zařadila počátkem roku 2014. Zavedení populačního screeningu však představuje teprve začátek boje proti kolorektálnímu karcinomu v celonárodním měřítku. Zcela zásadní otázkou zůstává, zda pozvaní lidé vyslyší výzvu, aby se screeningového programu zúčastnili. Dostatečná informovanost cílové populace a dlouhodobá udržitelnost jsou naprosto nezbytnými předpoklady pro úspěch kolorektálního screeningu. I proto jsou zvací dopisy od pojišťoven doprovázeny osvětovou kampaní v médiích.

• *United European Gastroenterology zastupovali současný (Thierry Ponchon, vlevo) a minulý (Reinhold Stockbrügger) předseda výboru pro veřejné záležitosti*

Otázky reakce cílové populace na pozvání k preventivním vyšetřením a informování veřejnosti se ostatně prolínaly prakticky všemi sekcemi programu konference ECCD 2014. Zdůrazněna byla zejména úloha praktických lékařů, neboť právě oni

jsou pomyslnou vstupní branou do onkologické prevence a pacienti se na ně s důvěrou obracují v případech zdravotních problémů. Praktičtí lékaři by měli být schopni své pacienty pravdivě informovat o přínosech a potenciálních rizicích kolorektál-

KDO SE TAKÉ ZÚČASTNIL ECCD 2014?

Zástupci odborných organizací a společností:

prof. Thierry Ponchon, M.D., Ph.D. (UEG), prof. Reinhold Stockbrügger, M.D., Ph.D. (UEG), Lawrence von Karsa, M.D. (IARC), prof. Hermann Brenner, M.D. (German Cancer Research Center), prof. Stephen Halloran, Ph.D. (Britský program screeningu CRC), Ahti Anttila, Ph.D. (Finský onkologický registr), prof. John Triantafyllidis, M.D., Ph.D. (Všeobecná nemocnice IASO v Aténách), doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D. (SVL ČLS JEP), MUDr. Štěpán Suchánek (SGO ČLS JEP), doc. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D. (IBA MU)

Zástupci evropských a národních institucí:

doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. (Evropská komise, DG SANCO), RNDr. Pavel Poc (Evropský parlament), MUDr. Alena Šteflová, Ph.D., MPH (WHO ČR), prof. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc. (Poslanecká sněmovna PČR), prof. MUDr. Jan Žaloudík, CSc. (Senát PČR)

Zástupci pacientských organizací:

Dr. Wendy Yared (ECL), Luc Colemont, M.D. (Stop Colon Cancer Foundation), MUDr. Michaela Fridrichová (Liga proti rakovině Praha), Ing. Marie Ředinová (České ILCO), Tomáš Kruber (Onkomaják)

Zástupci plátců zdravotní péče:

MUDr. et JUDr. Petr Honěk (VZP ČR)

ního screeningu, v případě zájmu jim poskytnout testy na skryté krvácení do stolice (TOKS) a případně je odeslat na kolonoskopické vyšetření.

K informování veřejnosti lze promyšleně využívat i moderní sdělovací prostředky, jako jsou zejména sociální sítě na internetu. Je paradoxem, že v „informačním věku“ lidé umírají kvůli nedostatku informací, poznamenal Luc Colemont, belgický gastroenterolog a v neposlední řadě i autor veřejného dopisu Bradu Pittovi (<http://www.dearbradpitt.com/>), v němž mu k jeho 50. narozeninám kromě gratulace poslal i jedno balení TOKS a informace o rizicích CRC. Jiní řečníci však také upozorňovali na úskalí komunikace přes sociální sítě, neboť i dobře míněné internetové kampaně se mohou stát zdrojem dezinterpretací či dokonce pobavení.

Screening kolorektálního karcinomu je nepochybně běh na dlouhou trať a z čistě ekonomického hlediska se vyplatí až po mnoha letech. V prvních

letech po jeho zavedení se naplno projeví několik zdánlivě negativních jevů, jako je přechodně zvýšená incidence onemocnění a rostoucí náklady na jejich léčbu. Teprve po uplynutí dalších let začnou převažovat jevy pozitivní, jako je nižší incidence i mortalita a v neposlední řadě i ušetřené finanční prostředky, které by v případě neexistence screeningu byly vynaloženy na léčbu pokročilých stadií onemocnění. Užitečnost dlouhodobého celopopulačního screeningového programu lze tedy obhájit nejen etickými, ale i ekonomickými argumenty. Právě tato skutečnost by měla napomoci lepšímu a intenzivnějšímu vnímání prevence nádorových onemocnění mezi běžnou populací i těmi, kdo jsou zodpovědní za organizaci zdravotní péče.

Další informace, fotogalerii i prezentace z konference naleznete na www.crcprevention.eu.

• *Ladislav Dušek (IBA MU) představil ČR jako plnohodnotnou součást evropských aktivit pro zlepšení onkologické péče*

• *Nafukovací maketa tlustého střeva s doprovodnou informační kampaní se tentokrát objevila i na náměstí Svobody*

• *Účastníky konference pozdravil prostřednictvím videospotu i evropský komisař pro oblast zdraví Tonio Borg*

ZAHRANIČNÍ MEDICI OPĚT SOUTĚŽILI V ČEŠTINĚ NA KARLOVĚ UNIVERZITĚ!

PhDr. Ivana Rešková, Ph.D. (Centrum jazykového vzdělávání MU na Lékařské fakultě)

• **Michael Janula (Malta) a Michael Howels(USA) po Prezentaci odborných a tématických prací studentů potvrzují, že zavedení Medical Czech for Advanced Students se osvědčilo**

Zahraniční medicí tvoří významnou skupinu studentů všeobecného a zubního lékařství na LF MU. I když studují v anglickém programu, povinným předmětem je pro ně již od 1. ročníku

čeština. Osm semestrů se během dvou až tří hodin týdně snaží o to, aby mohli samostatně komunikovat s českými pacienty a lékařským personálem. Komunikační dovednosti v lékařské češtině

se u jednotlivých cizinců pochopitelně liší: zatímco mnozí si bez znalosti češtiny nedovedou život v Brně představit, někteří zvládnou osmiměstsrádní studium češtiny s „odřenými ušima“. Na druhé straně zavedení volitelného předmětu *Medical Czech for Advanced Students* v akademickém roce 2013–2014 svědčí o tom, že zájem zahraničních mediků o češtinu neustává složením poslední závěrečné zkoušky na konci 4. ročníku.

Vzhledem k tomu, že se věnujeme českému jazyku pro specifické účely na akademické půdě, zabýváme se i tzv. prezentačními dovednostmi. Na tomto poli jsme dosáhli úspěchu již v roce 2013, kdy **Roye Mauthner** z Izraele obsadil 1. místo v mezinárodní soutěži zahraničních studentů v odborných prezentacích v českém jazyce. Dalším úspěšným účastníkem z LF MU byl **Emanuel Marques** z Portugalska. Oba zaujali odbornou porotu na UK nejen vysokou profesionalitou, ale i kultivovaností projevu a přirozeným uplatněním *soft skills* v praxi.

Když se letos dva medicové, kteří se učí česky čtvrtým rokem, opět rozhodli, že se zúčastní mezinárodní soutěže zahraničních studentů v prezentacích v češtině, kterou organizuje Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze, měli od začátku těžší pozici. Museli se vyrovnat s přísnými kritérii pro posuzování prezentací, větším počtem účastníků a kvůli vysoké míře očekávání vzhledem k loňskému vítězství i se značnou trémou. Na druhé straně měli výhodu, že dostali informace přímo od svých loňských předchůdců, kteří jim během „generálky“ prezentací na lekci češtiny dali efektivní zpětnou vazbu a neocenitelné rady.

Mezinárodní soutěže s názvem *Prezentace odborných a tematických prací studentů* se nakonec zúčastnilo celkem dvacet dva studentů z jedenácti zemí světa (Rusko, Ukrajina, Kazachstán, Bosna a Hercegovina, Srbsko, Moldavsko, Gruzie, Rakousko, Velká Británie, Malta, Vietnam). Do soutěže se kromě studentů ÚJOP UK a MU zapojili i studenti z Univerzity obrany v Brně, Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Univerzity Palackého v Olomouci a Uzhorod National University.

Naši zahraniční studenti předvedli v Praze vynikající výkon a v konkurenci s 22 účastníky z celkem 11 zemí Lékařská fakulta MU obstála výborně. **Michael Janula** získal **2. místo** v odborné sekci s prezentací práce *Cystická fibróza*. **Michael Howells**, který v tematické sekci soutěžil s dalšími 13 konkurenty, se umístil jako **třetí** s prezentací *Ragby v České republice*. Masarykova univerzita se tak stala **jediným** akademickým pracovištěm, které obsadilo v obou sekcích přední místa. Brněnští medicové dokázali předčit studenty UK, kteří všichni studují češtinu v intenzivních ročních kurzech. Atmosféra soutěže je svým způsobem ojedinělá; každý účastník, i když používá češtinu jako prostředek komunikace, vnáší do tématu něco navíc: svůj background, svou kulturu, svůj pohled na českou realitu.

Michael Janula si své téma vybral na základě klinické praxe ve Fakultní dětské nemocnici, což je určitě potěšující zpráva pro jeho pedagogy-lékaře. Michael je ve své rodině už třetí generací, která studuje všeobecné lékařství na brněnské univerzitě. Tento medic byl jako rodilý mluvčí AJ a současně uživatel češtiny na úrovni B2 podle SERR přizván do odborného týmu, pracujícího na mezinárodním projektu *CzKey: On-line platform for Learning Medical Czech*.

O **Michaelovi Howellovi** jako ragbistovi extraligového brněnského týmu Dragon jsme se mohli dočíst v listopadovém čísle MUNI, kde byl otištěn rozsáhlý rozhovor. Je určitě obdivuhodné, že vedle náročného studia zvládne dělat sport na vrcholové úrovni.

Mezi rozhodnutím s prezentacemi v Praze vystoupit a vlastní soutěží byla dlouhá cesta, kterou studenti spolu se svou vyučující museli zvládnout během dvou týdnů. Finální verzi prezentací předcházely hodiny shromažďování materiálu, usilovné práce, diskusí, korektur atd. Prezentace na veřejném fóru, jako byla soutěž na UK, je však pro budoucí lékaře bezesporu důležitým momentem pro další profesionální kariéru. ?

ROZHOVOR

S PHARMDR. JANOU KUČEROVOU, PH.D.

PharmDr. Jana Kučerová, Ph.D., která na Farmakologickém ústavu Lékařské fakulty Masarykovy Univerzity v Brně koordinuje práci na pravidelných aktualizacích databáze *Fyto Expert*.

Víte, že...

- v databázi *Fyto Expert* je v současné době 590 rostlin?
- tým z Farmakologického ústavu LF MU již aktualizoval 60 z nich a stále pracuje na dalších?
- na aktualizaci pracuje osm odborníků z Farmakologického ústavu LF MU, kteří využívají výhradně ověřené zdroje informací z mezinárodních vědeckých databází?
- u aktualizovaných vstupů můžete najít i zdroje dalších zajímavých informací v češtině i angličtině?
- u aktualizovaných vstupů uvádíme zhodnocení rozsahu dosažitelných informací o dané rostlině (evidence)?

Jak dlouho Vaše spolupráce se společností *Apatyka servis* trvá?

K prvnímu kontaktu došlo před necelým rokem, kdy jsme byli osloveni vedením společnosti se žádostí o odbornou garanci obsahu databáze. Téma nás zajímá, takže jsme se domluvili velmi rychle a první aktualizaci jsme dodali již v září 2013.

Co Vás k tomuto rozhodnutí vedlo?

Náš ústav poskytuje kromě výuky farmakologie pro obory všeobecného lékařství, stomatologie a mnoha dalších směrů bakalářského studia i předmět Léčivé rostliny, který je určen pro studenty lékařství. Při výuce rovněž dlouhodobě spolupracujeme s Centrem léčivých rostlin Lékařské fakulty Masarykovy University. Máme na tomto poli tedy dlouhou historii.

Jaký byl Váš první dojem z programu Fyto Expert?

Nápadem dodávat databázi tohoto typu jsem byla nadšena. Problém byl v aktuálnosti použitých dat. Z produktu bylo zřetelně patrné obrovské množství vynaložené práce na počáteční uvedení do provozu.

Jaký je Váš názor na program Fyto Expert a jeho roli v lékárně?

Databáze obsahuje již nyní více rostlin, než je v každodenní praxi nutně potřeba, takže to ji nijak nelimituje. Rostliny, jejichž drogy jsou obsažené v běžně dostupných léčivých přípravcích a doplňcích stravy jsou v databázi zcela jistě všechny. Problém může ale nastat u exotických rostlin se „zaručeným“ účinkem podpořeným reklamou. Lékárník se podle mého názoru může setkat se dvěma problémy. Samozřejmě může hledat známou běžně používanou drogu, o které se chce dozvědět více a dohledat ji v přípravcích na trhu. To je patrně nejčastější využití a většina těchto rostlin má dobře zdokumentované účinky. Další možností je databázi využít jako zdroj informací o rostlině málo známé, kterou vyžaduje pacient v lékárně. V tomto případě databáze poskytuje zdroj ověřených informací o její účinnosti včetně zhodnocení míry evidence, tedy počtu provedených klinických studií, jejich shoda, apod.

Jakým způsobem se vstupy aktualizují?

Obvykle postupujeme tak, že zadáme latinský název rostliny do některé z vědeckých databází, jako je např. PubMed, Scopus nebo Web of Science. Již počet nalezených publikací nám pak říká, kolik se toho o dané rostlině ví. Jedná-li se o stovky dokumentů, je pravděpodobné, že míra evidence je vysoká. Jsou-li to desítky, bude pravděpodobně střední a v případě, že o rostlině nebylo publikováno nic nebo pouze několik článků, je zřejmé, že o její účinnosti nevíme téměř nic. Následuje výběr relevantních publikací, v případě velkých počtů se soustředíme hlavně na přehledové články, které již sumarizují dosažené znalosti. Míru dosažených znalostí (evidenci) pak hodnotíme na konci procesu, když ověříme, nakolik si informace vzájemně protirečí, apod.

Považujete fytoterapii a znalost léčivých rostlin za důležitou pro budoucí lékaře a farmaceuty?

Rozhodně ano. Velké množství léčiv na trhu – uvádí se různá čísla, obvykle se pohybují v několika desítkách procent – bylo odvozeno od obsahových látek rostlin a některé jsou přímo standardizované rostlinné extrakty. Takže základní znalosti by měl mít zcela jistě každý zdravotník. To je i důvodem, proč máme na lékařské fakultě předmět Léčivé rostliny, který je povinně volitelný a každoročně jej absolvuje kolem 40 studentů pátého ročníku. V rámci výuky od letošního roku prezentujeme i databázi Fyto Expert, což studentům umožňuje interaktivně navrhnout jejich vlastní přístup k léčbě některých diagnóz zahrnující fytoterapeutický přístup.

Na čem nyní pracujete a jaké jsou plány do budoucna?

Zatím pracujeme především na aktualizaci existujících vstupů, a to 20 za čtvrtletí, tedy 80 ročně. Pochopitelně postupujeme od neznámějších rostlin k méně známým, abychom to nejužitečnější jádro databáze aktualizovali co nejrychleji. Zatím je hotových 60 vstupů a na konci června přibudou další. Do budoucna se chystáme nějaké rostliny ještě přidat, ale hlavním smyslem bude i nadále ověřování a aktualizace existujících dat, protože informace přibývají obrovským tempem.

Děkuji za rozhovor.

KONFERENCE VARŠAVA 2014

**Mgr. Pavel Beneš, Ph.D., Mgr. Simona Bramborová, DiS.,
Mgr. Petr Veselý, DiS., Ph.D., doc. MUDr. Svatopluk Synek, CSc.**

• *V prostorách varšavské univerzity probíhaly praktické workshopy, jichž se účastnili i zástupci LF MU*

Opět po roce měli akademičtí pracovníci Katedry optometrie a ortooptiky LF MU Brno možnost prezentovat svoji práci na 6. ročníku celosvětové Konference EAOO (European Academy of Optometry and Optics), ECOO (European Council of Optometry and Optics), letos ve spolupráci s Polish Optometric Association (PTOO), která se konala ve dnech 15.-18. 5. 2014 v polské Varšavě. Katedra optometrie a ortooptiky Lékařské fakulty

Masarykovy univerzity v Brně se tak mohla svými zástupci aktivně prezentovat a předložit výsledky své vědecko-výzkumné činnosti v oblasti oční optiky, optometrie a ortooptiky. Katedru zde zastupovali Mgr. Pavel Beneš, Ph.D., Mgr. Petr Veselý, DiS., Ph.D., Mgr. Simona Bramborová, DiS., a doc. MUDr. Svatopluk Synek, CSc.

Při registraci dostali všichni účastníci kompletní program kongresu, konferenční abstrakta a celko-

vý seznam delegátů. Těch bylo více než 250 z celého světa, jako např. z Velké Británie, USA, Saudské Arábie, Hong Kongu, Kanady, Austrálie, Mozambiku, Iránu...

Program byl situovaný do prostor Hotelu Novotel (Varšava, Polsko) a byl rozdělen do sekcí podle typu prezentací.

V pátek se začalo praktickými workshopy, které byly zaměřeny na procvičení dovedností např. jak vyšetřovat a postupovat při zjišťování binokulárních funkcí zrakového systému, štěrbínová lampa pro začínající praktiky, úvod do digitálního záznamu fundu a další. Ty se konaly v prostorách varšavské univerzity.

Odpoledne pak bylo věnováno přednesům klinických výzkumů jako například orthokeratologie pomocí multifokálních kontaktních čoček či zhodnocení biomechanických vlastností lidské rohovky. Během přestávek a mezi jednotlivými bloky jsme pak věnovali naši pozornost dotazům a konzultacím u námi prezentovaných posterů. Těmi byly: „Refractive Errors in Polpulation and the Selection of the Appropriate type of Corrective Aids“ – autor Mgr. Pavel Beneš, Ph.D., „Unusual simple Screening Methods in Optometrists' Everyday Practice“ – autorka Mgr. Simona Bramborová, DiS., a „Objective Visual Acuity Measurement with the Sweep Visual Evoked Potential Method“ – autor Mgr. Petr Veselý, DiS., Ph.D. Tento scénář se opakoval v průběhu trvání celého kongresu. Kolegové z ostatních zemí tak měli možnost porovnat a posoudit práci na naší brněnské katedře. Prezentace pomocí posterů (z celkového počtu 50) tedy nabídla i těmto odborníkům širokou škálu napříč rozličnými tématy, se kterými se lze v oborech oční optiky, optometrie a ortoptiky setkat.

Sobotní, ranní blok byl věnován problematice optometrie a neurologie s uvedením případových studií z praxe – Dr. Marie Bodack ze Spojených států, následně volně navazoval Dr. Alessandro Fossatti z italského města Vinci. Souběžně pak probíhaly diskuze věnované vzdělávání optometristů napříč Evropou, výukovým programům a mezinárodním studentským aktivitám. I tento, poměrně náročný

a deštivý den, byl z hlediska specifčnosti programu rozdělen do několika sekcí, ze kterých si mohli zájemci zvolit ty, které je nejvíce zajímaly. Do výběru byly zařazeny mimo jiné i případové studie z optometrické praxe a diskuze o akademických výzkumech, také věnované problematice glaukomu, slabozrakosti či dokumentaci předního segmentu oka.

V průběhu odpoledne zazněla přednáška zástupce v oboru optometrie, profesora Johna Marshalla, týkající se změn oka při procesu stárnutí. Den pak byl zakončen společenským setkáním v Mazurkas Conference Centru, kde jsme měli další možnost diskutovat s kolegy např. Slovinska, Polska nebo Holandska.

Z České republiky jsme se v průběhu konání konference setkali s představitelem SČOO (Společenstvo českých optiků a optometristů), panem ing. Pavlem Šebkem a s kolegy z Olomouce. Foyer mezi salónky nabízel prostor pro sponzory konference, kde měli stánky s novinkami, které uvádí na optický trh.

V obdobném duchu pak probíhal i nedělní program, za zmínku pak stojí prezentace Stefana Bandlera na téma Přední segment oka a slzný film. V rámci již tak bohatého programu jsme též hojně diskutovali o aktivitách našich studentů, zejména pak možnosti v oblasti výměnných studijních pobytů.

Konference byla pro naši katedru významná nejen v tom, že jsme navázali osobní kontakty s místní katedrou optometrie, ale i pro další možnou vzájemnou spolupráci.

Velkým přínosem bylo též seznámení se s novými přístupy ve vědecko-výzkumné práci našich kolegů optometristů. Z lektorského hlediska bylo určitě užitečné poznat přednáškové styly a dovednosti ostatních očních specialistů se snahou zavést tyto poznatky i do naší praxe a předávat je tak dál studentům.

Na tomto místě bych rád poděkoval vedení Katedry optometrie a ortoptiky panu doc. Synkovi, proděkance paní doc. Kyasové a proděkanovi pro doktorské studium doc. Čapovi.

PROŠLI VĚDECKOU RADOU

JMENOVAČÍ ŘÍZENÍ – DUBEN

Zasedání VR zahájil děkan LF MU prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc.

Proděkanka prof. A. Vašků uvedla profesorské řízení v oboru *Onkologie* doc. MUDr. Marty Krejčí, Ph.D., docentky Interní hematologické a onkologické kliniky FN Brno a LF MU. Odbornou charakteristiku přednesl předseda jmenovací komise prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.

Doc. MUDr. Marta Krejčí, Ph.D., se dlouhodobě věnuje široké problematice hematologických malignit, ve své vědecké orientaci se zaměřuje především na problematiku mnohočetného myelomu a dále na autologní a alogenní transplantace krve tvorných buněk. Ve své výzkumné vědecké práci se zaměřila na zhodnocení prognostických faktorů ovlivňujících celkové přežití pacientů s mnohočetným myelomem po autologní transplantaci, efektivitu různých diagnostických a terapeutických modalit u mnohočetného myelomu, dále na režimy s redukovanou intenzitou a jejich využití u alogenních transplantací krve tvorných buněk, dále na reakci štěpu proti hostiteli a její možné terapeutické ovlivnění.

Je autorkou nebo spoluautorkou 122 původních recenzovaných prací (34× jako první autor, 88× jako spoluautor), z toho bylo 42 v časopisech s IF (12× jako první autor), citovaných opakovaně ve WOS – 137 citací. Dále je autorkou nebo spoluautorkou řady přednášek či sdělení formou posterů na odborných fórech (celkem 61×, z toho 33 zahraničních).

Podílela se na úspěšném řešení 3 grantových projektů IGA MZ ČR věnovaných především různým aspektům diagnostiky a léčby mnohočetného myelomu, 1× hlavní řešitelka.

Pedagogicky působí na LF od r. 2003 v předmětech Vnitřní lékařství a Onkologie. Jako školitelka v DSP Onkologie má úspěšnou absolventku, podílela se i na vedení bakalářských prací, dále přednáší v předatestačních kurzech z hematologie a transfúzní služby a je též členkou oborové rady

DSP Onkologie. Je hlavní spoluautorkou 2 učebnic, první autorkou či spoluautorkou 14 kapitol v učebnicích a 12 kapitol v odborných monografiích.

Je členkou domácích i zahraničních odborných společností (České hematologické společnosti ČLS JEP, Evropské společnosti pro transplantaci kostní dřeně – EBMT, České leukemické skupiny pro život, České myelomové skupiny ČHS). V rámci ČR dlouhodobě aktivně spolupracuje s ostatními hematookologickými pracovišti.

V rámci mezinárodní spolupráce má společné odborné projekty v rámci EBMT (European Bone Marrow Transplantation Group), týkající se dominantně transplantačních režimů s redukovanou intenzitou s následnou alogenní transplantací krve tvorných buněk u pacientů s hematologickými malignitami, především s akutní myeloidní leukémií, dále profylaxe reakce štěpu proti hostiteli a prognostických faktorů ovlivňujících výsledky alogenních transplantací od nepříbuzenských dárců.

Obdržela 2× Cenu rektora MU (v roce 2003 a v roce 2008) za rozsáhlou odbornou publikační činnost a za významný tvůrčí čin.

Doc. Krejčí je významnou a uznávanou vědeckou osobností v oboru Onkologie, zasluhující se o profilování a rozvoj oboru.

Její inaugurační přednáška pro odbornou veřejnost s názvem Transplantace krve tvorných buněk u hematologických malignit: pozitivní a negativní aspekty byla jmenovací komisí kladně hodnocená.

Návrh LF MU na jmenování profesorkou byl postoupen k dalšímu řízení rektorátu MU.

Zasedání vědecké rady pokračovalo habilitačním řízením v oboru *Patologická fyziologie* RNDr. Moniky Pávkové Goldbergové, Ph.D., odborné asistentky Ústavu patologické fyziologie LF MU. Odbornou charakteristiku přednesla předsedkyně habilitační komise prof. MUDr. Nataša Honzíková, CSc.

Hlavním vědeckým zájmem RNDr. Pávkové Goldbergové je problematika mediátorů zánětu a re-

modelace extracelulární matrix v souvislosti s jejich genetickou variabilitou u řady komplexních onemocnění. V současnosti se soustřeďuje na studium účasti těchto působků v rozvoji a při progresi kardiovaskulárních onemocnění a revmatoidní artritidy. Experimentální studium uvedené problematiky prováděla v rámci řady grantových projektů jako hlavní řešitel a jako spoluřešitel grantů IGA MZČR. Nejvýraznější přínos v oblasti týkající se revmatoidní artritidy je průkaz vztahu polymorfismů v genu pro IL-15 s jednotlivými subtypy revmatoidního faktoru (RF IgA a RF IgG) a s hladinami IL-15 v cirkulaci. Z výsledků vyplývá, že by detekce IL-15 mohla být užitečnou spolu s běžně využívanými markery (anti-CCP a RF) v diagnostice RA v klinické praxi. V oblasti kardiovaskulárních chorob jsou obdobným přínosem výsledky dlouhodobé studie pacientů po infarktu myokardu, z nichž vyplývá, že stratifikace podle rizikových genotypů polymorfismů v genu pro MMP-1 má významný klinický potenciál pro identifikaci rizikových subjektů a výběr terapeutické strategie, jelikož přináší aditivní informaci k běžně používanému rizikovému GRACE skóre.

RNDr. Pávková Goldbergová je 1. autorkou 7 impaktových prací, korespondenční autorkou 4 impaktových prací a spoluautorkou 32 publikací; celkem 43 publikací in extenso. Z toho 31 prací je publikováno v časopisech se sumárním IF 71,4. Výsledky jejich experimentálních výzkumů byly 37× prezentovány na konferencích v ČR a v zahraničí. Ohlas publikací RNDr. Pávkové Goldbergové v mezinárodním měřítku vyjadřuje v době podání habilitace 141 citací dle SCI, H-index 7. Je členkou České kardiologické společnosti, Evropské kardiologické společnosti, České společnosti pro biochemii a molekulární biologii, Evropské společnosti pro aterosklerózu a Evropské endokrinologické společnosti.

Pedagogickou činnost zahájila RNDr. Pávková Goldbergová v roce 2000 na Ústavu patologické fyziologie, od r. 2006 pracuje na pozici odborné asistentky. Je autorkou či spoluautorkou 2 publikací pro studenty magisterských a bakalářských programů LF MU.

Její přednáška pro odbornou veřejnost na téma Progrese aterosklerózy z buněčného pohledu, konaná 26. 2. 2014, byla habilitační komisí kladně hodnocená.

Před vědeckou radou obhájila RNDr. Pávková Goldbergová habilitační práci s názvem Role vybraných působků zánětu a remodelace extracelulární matrix u zánětlivých onemocnění. Návrh LF MU na jmenování docentkou byl postoupen rektorátu MU.

JMENOVAČÍ ŘÍZENÍ - KVĚTEN

Zasedání VR zahájil děkan prof. MUDr. Jiří Mayer, CSc.

Proděkanka prof. A. Vašků uvedla habilitační řízení v oboru *Vnitřní lékařství* **MUDr. Heleny Bedáňové, Ph.D.**, lékařky Centra kardiologické a transplantační chirurgie Brno. Odbornou charakteristiku přednesla předsedkyně habilitační komise prof. MUDr. Lenka Špinarová, Ph.D.

MUDr. H. Bedáňová pracuje ve funkci pedagogické na I.IKAK FN u sv. Anny a LF MU od roku 2008. Podílí se na přednáškách a cvičeních s tematikou vrozených a získaných chlopenních srdečních vad a je členkou zkušební komise pro státní zkoušky studentů v oboru vnitřní lékařství. Její pedagogické schopnosti dokládají úspěšné recenzované vzdělávací publikace, vedle nich i kapitoly v monografiích Echokardiografie u ortotopické transplantace srdce (Triton 2002) a Transplantace srdce, ultimum refugium chlopenních vad. (Galén 2007), i řada vyžádaných přednášek, zejména na téma transplantace srdce.

Na poli výzkumu se Dr. Bedáňová hned po složení specializační atestace z kardiologie v r. 1997 začala věnovat tématice srdečních transplantací. S touto tematikou souvisela i její doktorandská práce s názvem „Indukční imunosupresivní terapie u pacientů po ortotopické transplantaci srdce daclizumabem-monoklonální protilátkou proti IL-2 receptoru“ (2004) Výsledky její výzkumné práce byly nedílnou součástí 4 projektů podpořených grantem, z nichž u jednoho byla hlavním řešitelem (IGA MZ ČR), u dalších spoluřešitelem.

Dr. Bedáňová je členkou České kardiologické společnosti a České transplantační společnosti a je pravidelným aktivním účastníkem na jejich odborných konferencích. Aktivně se rovněž účastní na konferencích Mezinárodní společnosti pro transplantaci srdce a plic (ISHLT). Splnila publikační nároky LF MU na habilitační řízení.

Dr. Bedáňová absolvovala hned na počátku své práce na I.IKAK odbornou 3 měsíční stáž v katetrizací laboratoři na Kardiologické klinice nemocnice Graz, Rakousko a nyní s prof. Kushvahou (Cardiovascular Division, Mayo Clinic, Rochester, USA) spolu s kolegy z I.IKAK pracuje na projektu nových imunosupresivních režimů u pacientů po transplantaci srdce.

Přednášku pro odbornou veřejnost s názvem *Transplantace srdce – state of the art* proslavila s kladným hodnocením členy habilitační komise. Po prezentaci a obhajobě habilitační práce *Prevalence a vývoj z dárce přenesené aterosklerózy koronárních tepen u pacientů po transplantaci srdce* byl návrh LF MU na jmenování docentkou pro Vnitřní lékařství postoupen k realizaci rektorátu MU.

Zasedání vědecké rady pokračovalo habilitačním řízením v oboru *Vnitřní lékařství* MUDr. Ondřeje Ludky, Ph.D., odborného asistenta Interní kardiologické kliniky LF MU. Odbornou charakteristiku přednesla předsedkyně habilitační komise prof. MUDr. Lenka Špinarová, Ph.D.

Dr. Ludka pracuje na LF MU ve funkci pedagogické na Interní kardiologické klinice FN Brno od roku 2008. Podílí se na pregraduální výuce interní propedeutiky, vnitřního lékařství, kardiologie a angiologie, včetně výuky zahraničních studentů, taktéž se podílí na zkoušení studentů 3. ročníku všeobecného lékařství a na vedení disertačních prací postgraduálních studentů v oboru kardiologie. Pedagogické schopnosti Dr. Ludky dokládá i monografie „Propedeutika a vyšetřovací metody vnitřních nemocí“ (Grada), kde je společně s prof. Špinarem hlavním autorem a kapitoly v monografii „Vnitřní lékařství“ (Grada).

Na poli výzkumu se od své disertační práce a obhájení titulu Ph.D. věnuje zejména poruchám dýchání ve spánku ve vztahu ke kardiovaskulárním onemocněním a taktéž srdečnímu selhání. Výsledky jeho výzkumné práce byly nedílnou součástí 7 grantem podpořených projektů, z nichž u 2 byl hlavním řešitelem (Česká kardiologická společnost a IGA MZ ČR) a u 5 spoluřešitelem (Česká kardiologická společnost a IGA MZ ČR).

Dr. Ludka je členem Evropské kardiologické společnosti, České kardiologické společnosti, členem výboru Pracovní skupiny Srdeční selhání České kardiologické společnosti, České lékařské společnosti, České společnosti pro hypertenzi, členem výboru České společnosti pro výzkum spánku a spánkovou medicínu a členem výboru Pracovní skupiny Poruchy spánku a kardiovaskulární choroby České společnosti pro výzkum spánku a spánkovou medicínu.

Skladba a počty publikací Dr. Ludky odpovídají požadavkům kladeným na uchazeče o habilitaci na LF MU.

Dr. Ludka absolvoval celkem 4 stáže ve spánkové laboratoři Cardiovascular Division, Mayo Clinic, Rochester (MN), USA u prof. V. K. Somerse MD, Phil.D. S prof. K. Somersem nyní spolupracuje na vědecko-výzkumných projektech.

Přednášku pro odbornou veřejnost proslavil na téma Poruchy dýchání ve spánku a kardiovaskulární onemocnění, před VR LF MU obhájil habilitační práci s názvem Screening spánkové apnoe u pacientů po akutním infarktu myokardu.

Návrh na jmenování docentem pro Vnitřní lékařství byl postoupen rektorátu MU k realizaci.

OCENĚNÍ

VR projednala a schválila udělení pamětní medaile LF MU prof. MUDr. Pavlu Ventrubovi, DrSc., přednostovi Gynekologicko-porodnické kliniky LF MU, za dlouholetou úspěšnou odbornou činnost, vědecko-výzkumnou aktivitu a pedagogickou působnost na LF MU k životnímu jubileu (nar. 1954).

NAŠE FAKULTA

Zpracovala, redakce, kontakt:
Mgr. Irena Wernerová
manager vnějších vztahů a komunikace
Lékařská Fakulta
Masarykova univerzita
Kamenice 5
625 00 Brno
wernerova@med.muni.cz

www.med.muni.cz
www.muni.cz

grafické zpracování, sazba:
Radim Šustr, DiS.
Institut biostatistiky a analýz MU

Vydává:
Masarykova univerzita
Žerotínovo náměstí 9
601 77 Brno

MK ČR E 20240

5. ročník, únor 2014

ISSN 1805-0131 (on-line)
ISSN 1805-014X (print)

Nové příspěvky, které budete chtít publikovat v dalším čísle bulletinu, zasílejte, prosím, na adresu redakce.

Rádi zodpovíme vaše dotazy.

NAŠE FAKULTA

INFORMAČNÍ BULLETIN
MASARYKOVA UNIVERZITA
LÉKAŘSKÁ FAKULTA

ISSN 1805-0131

ISSN 1805-14X